

Procedura interwencyjna w sytuacji podejrzenia krzywdzenia/posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 1

Pojęcie terminologiczne

1. Zrozumienie definicji krzywdzenia dzieci jest kluczowe dla identyfikacji tego problemu oraz określenia skutecznych metod jego rozpoznawania, radzenia sobie z nim i prowadzenia działań profilaktycznych.

Ogólnie krzywdzenie dzieci jest opisane jako dowolna działalność lub zaniechanie ze strony rodzica lub innego opiekuna, które powoduje u dziecka szkodę, potencjalną szkodę lub groźbę szkody. Istotne jest, że samo krzywdzenie nie musi być celowe, a definicje mogą skupiać się na konkretnej czynności lub rodzaju szkody wyrządzonej dzieciom przez rodziców lub opiekunów.

2. Wyróżnia się podstawowe formy krzywdzenia dzieci:

- 1) przemoc fizyczna: jest określana jako celowe użycie siły fizycznej lub narzędzi przeciwko dziecku, prowadzące lub potencjalnie prowadzące do urazu fizycznego,
- 2) wykorzystywanie seksualne (przemoc seksualna): obejmuje przeprowadzane lub zamierzone akty seksualne, jak również wszelkie formy kontaktu seksualnego, które stanowią próbę seksualnej interakcji z dzieckiem; wyróżnia się również bezkontaktowe formy uwodzenia seksualnego (grooming),
- 3) przemoc psychiczna lub emocjonalna: to celowe zachowanie przekazujące dziecku, że jest bezwartościowe, niekochane, niechciane, zagrożone lub cenione jedynie za zaspokajanie potrzeb innych,
- 4) zaniedbywanie: oznacza niezaspokojenie podstawowych fizycznych, emocjonalnych, medycznych/dentystycznych lub edukacyjnych potrzeb dziecka, w tym brak zapewnienia odpowiedniego pożywienia, higieny, schronienia lub bezpieczeństwa,
- 5) dziecko świadkiem przemocy domowej: polega na byciu świadkiem incydentów, zachowań, przemocy lub nadużyć między partnerami będącymi w relacji intymnej, niezależnie od płci czy seksualności.

§ 2

Symptomy

Personel placówki zwraca szczególną uwagę na obecność w zachowaniu małoletniego symptomów wskazujących na krzywdzenie, zwłaszcza na możliwość popełnienia przestępstwa określonego w § 1. Należy zwrócić uwagę na następujące zachowania:

1. dziecko posiada widoczne obrażenia ciała, takie jak siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp., których pochodzenie trudno jest wyjaśnić,
2. wyjaśnienia dziecka dotyczące tych obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe do uwierzenia lub niespójne; dziecko często je zmienia,
3. dziecko wykazuje niechęć do udziału w zajęciach obejmujących ćwiczenia fizyczne,
4. dziecko nadmiernie zakrywa ciało, nieproporcjonalnie do sytuacji i warunków atmosferycznych,
5. dziecko wzdryga się, gdy osoba dorosła podchodzi do niego,
6. dziecko odczuwa lęk przed rodzicem lub opiekunem; dziecko zgłasza obawę dotyczącą powrotu do domu,
7. dziecko jest pasywne, wycofane, uległe i przerażone,
8. dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne, takie jak bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
9. dziecko oddaje mocz bez uzasadnienia lub w konkretnych sytuacjach czy na widok określonych osób,
10. nastąpiła nagle i wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka.

§ 3

Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez dorosłego

W sytuacji, gdy pracownik otrzymuje informacje o krzywdzeniu małoletniego lub ma podejrzenia co do tego zdarzenia, ma obowiązek podjąć następujące kroki:

1. wezwać pogotowie ratunkowe w przypadku poważnych obrażeń ciała lub skonsultować się z pielęgniarką, jeśli uszkodzenia nie wymagają natychmiastowej interwencji pogotowia, udzielić pierwszej pomocy,
2. powiadomić dyrektora szkoły lub pedagoga o zdarzeniu czy o własnych podejrzeniach dotyczących krzywdzenia małoletniego,
3. sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, zwłaszcza przyczyny podejrzenia krzywdzenia małoletniego i przekazać do pedagoga.

W momencie powiadamiania dyrektora/pedagoga o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego, pracownik powinien:

1. przedstawić formy i okoliczności krzywdzenia, które udało mu się ustalić lub które podejrzewa, że wystąpiły,
2. poinformować o zachowaniach i wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia.

W przypadku podejrzenia popełnienia wobec małoletniego jednego z przestępstw wymienionych wcześniej:

1. dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego,
2. pedagog lub nauczyciel wszczyna działania zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”,
3. dyrektor podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu ścigania lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i utraty dowodów przestępstwa, jeśli miało ono miejsce na terenie placówki.

§ 4

Procedury postępowania w przypadku przemocy rówieśniczej w tym cyberprzemocy.

W sytuacji, gdy pracownik otrzymuje informacje o krzywdzeniu małoletniego jest tego świadkiem lub ma podejrzenia co do tego zdarzenia, ma obowiązek podjąć następujące kroki:

1. wezwać pogotowie ratunkowe w przypadku poważnych obrażeń ciała lub skonsultować się z pielęgniarką, jeśli uszkodzenia nie wymagają natychmiastowej interwencji pogotowia, udzielić pierwszej pomocy,
2. powiadomić dyrektora szkoły lub pedagoga o zdarzeniu lub o własnych podejrzeniach dotyczących krzywdzenia małoletniego,
3. sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, zwłaszcza przyczyny podejrzenia krzywdzenia małoletniego i wraz z dostępnymi materiałami przekazać do pedagoga,
4. pedagog w porozumieniu z wychowawcą ustala plan wsparcia i działań, włącznie z potrzebą powiadomienia organów ścigania przekazując informację dyrektorowi.

